

ØGLER OG SLANGER

På Hvaler finnes tre arter av slanger; hoggorm, buorm og slettsnok. I tillegg finnes det stålorm, som faktisk er en øgle uten bein.

De tre slangeartene spiser gnagere som kan være skadedyr i hus og hage og er derfor nyttige å ha i naturen. Slettsnoken spiser mindre individer av de andre artene, inkludert hoggorm. Stålormen spiser snegler og andre småkryp. Den kan derfor være fin å ha i hagen til å spise uønskede småkryp. Hoggormen er den eneste som er giftig for mennesker, men folk blir sjelden bitt og det forekommer veldig sjelden dødsfall som følge av et bitt. De tre andre artene er ikke giftige og er derfor helt ufarlige for mennesker.

Tramping i bakken gjør at slanger stikker av. La slanger være i fred, det er som oftest helt unødvendig å drepe dem og ofte blir folk bitt når de prøver på dette.

HAR DU SETT NOE SPENNENDE?

Om du lurer på hvilken art det er du har sett kan du sende spørsmål og bilder til naturveilederen fra Statens Naturoppsyn i Hvaler, Grethe Hillersøy grethe.hillersoy@dirnat.no, eller til Hvaler kommune lakr@hvaler.kommune.no

Foto: Kim Abel/Naturarkivet.no

ØGLER OG SLANGER PÅ HVALER

Foto: Bård Bredesen/Naturarkivet.no

Hvaler
Kommune

STATENS
NATUR
OPPSYN

Hoggorm *Vipera berus*.

Foto: Bård Bredesen/Naturarkivet.no

Hoggorm er grå eller brun og har vanligvis et tydelig og mørkt sikksakkbånd på ryggen. Noen individer er så mørke at dette nesten ikke vises. Hoggormen spiser for det meste smågnagere, men også fugleunger og frosk.

Denne slangen er vår eneste giftslange, men dødsfall forekommer sjelden. Den hugger bare om en kommer for nært innpå og den føler at den må forsvare seg. Hoggormen blir sjelden over 65 cm lang. Den er dagaktiv og føder levende unger på sensommeren.

Slettsnoken kan ligne litt på hoggormen, men er brun eller grålig med to mørke flekker på hodet og har lys midtlinje på ryggen og mørke flekker på siden. Denne arten spiser spissmus og mindre individer av de andre slangeartene, inkludert hoggorm. Slettsnoken er ikke giftig, men kvaler byttet sitt. Den blir omtrent like lang som hoggormen. Denne arten legger egg, men eggene klekkes idet eggene legges på sensommeren. Arten er dagaktiv, men ligger mye i skjul, derfor ses den sjelden. Slettsnoken har status som nær truet på Rødlisten.

Slettsnok *Coronella austriaca*.

Foto: Kim Abel/Naturarkivet.no

Buorm kan bli over en meter lang. Den er grå, grønnlig, brungrå eller svart, og som oftest med to gule flekker i nakken. Det er disse to flekkene som har gitt den sitt svenske navn: maissnok.

Denne arten er en god svømmer og kan ofte sees når den svømmer i overflaten i ferskvann. Den fanger slik for det meste amfibier, men også fisk. Det ble faktisk funnet buorm på Tisler sommeren 2009. Dette individet må ha svømt i sjøen helt ut dit.

Buorm *Natrix natrix*. Foto: Bård Bredesen/Naturarkivet.no

Stålborm *Anguis fragilis*.

Foto: Bård Bredesen/Naturarkivet.no

Buormen er aktiv om dagen. Denne arten legger egg som ofte plasseres i sivhauger og kompost- eller gjødselhauger midt på sommeren. En til to måneder senere klekkes ungene.

Stålbormen er en øgle uten bein! Akkurat som andre øgler kan stålbormen slippe halen sin om den blir skremt eller et rovdyr tar tak i den. Halen vokser ut igjen, men er da mindre. I tillegg har den øyelokk, noe slanger ikke har.

Stålbormen er som oftest brungrå med mørkere sider, men hunnene kan ha en vakker kobberfarge. Ungene fødes levende på sensommeren.

Ormen er som oftest aktiv i skumringen, men kan også ligge åpent og sole seg. Ellers holder den seg skjult under steiner og lignende.

Stålbormen spiser snegler, meitemark og andre småkryp. Stålbormen kan bli opp til 45 cm lang og opptil 30 år gammel. Det sies at den er den lengstlevende øglen.